

Prof. dr. Mustafa Imamović (1941–2017)

U Sarajevu je 23. januara 2017. godine preminuo dr. Mustafa Imamović, pravnik, historičar i profesor emeritus na Pravnom fakultetu u Sarajevu. Za vrijeme izuzetno uspješne naučne karijere, i pored silnih obaveza, ostao je posebno vezan za svoj Gradačac, u kojem je rođen 29. januara 1941. godine i gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Studirao je i diplomirao, magistrirao i doktorirao na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Profesor Imamović je naučnu karijeru započeo 1972. godine kao asistent na Istorijsko-pravnoj katedri Pravnog fakulteta u Beogradu, a od 1975. godine zasniva radni odnos na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, gdje je biran u zvanja vanrednog, redovnog profesora i profesora emeritusa, te bio na pozicijama prodekana i dekana ovog fakulteta. Predavao je i na pravnom fakultetu u Beogradu, Novom Sadu, Mostaru i Rijeci, kao i na Odjeljenju za historiju Yale Univerziteta (New Haven), te na više drugih univerziteta u Evropi i SAD-u.

Na osnovu svojih širokih naučnih uvida, temeljnog znanja i istraživanja objavio je više od 500 studija, rasprava i članaka iz historije političkih i pravnih institucija Bosne i Hercegovine i bivše Jugoslavije, političkog i kulturnog razvitka Bošnjaka, različitih aspekata jevrejske historije i općenito razvitka civilizacije. Svojim ukupnim naučnim opusom spada među historičare koji su dali najveći doprinos upoznavanju i rasvjetljavanju brojnih pitanja iz perioda austrougarske okupacije i aneksije u Bosni i Hercegovini. Njegova istraživanja historije Bosne i Hercegovine i danas služe brojnim naučnicima i istraživačima za dalje proučavanje različitih društveno-pravnih i političkih sistema. Kroz svoja istraživanja, koja idu od srednjovjekovnog do savremenog perioda, često je davao odgovore na aktuelna a nedovoljno obrađena društveno-historijska pitanja, kroz što se nesumnjivo osjeća njegova svestranost, naučna ali i ljudska dosljednost.

Profesor Imamović je autor monografije *Pravni položaj i unutrašnji politički razvitak Bosne i Hercegovine 1878–1914*. (1976, 1997. i 2007) za koju je dobio republičku nagradu za nauku “Veselin Masleša”. Ovim djelom, koje ima trajnu vrijednost za našu nauku i posebno mjesto u udžbeničkoj literaturi, definirao je pravni položaj i unutrašnji politički razvitak Bosne i Hercegovine u austrougarsko doba. Nakon ove knjige, koja se odlikuje analitičkim pristupom, kasnija djela profesora Imamovića više se odlikuju sintetskim obilježjima. I u tome je postao

primjer budućim generacijama naučnika te pokazao na koji način treba razvijati smisao za sintezu. Ta sposobnost izdvaja ga iz širokog kruga istraživača i zbog toga jeste uzor kako i na koji način objektivno pristupati i izučavati kompleksnu bosanskohercegovačku povijest. To je posebno vidljivo u knjizi *Historija Bošnjaka* (1997), koja predstavlja prvu uopće napisanu historiju ovoga naroda. Kroz nju je, između ostalog, pokazao kako je u nauci neophodno otvarati nove pravce istraživanja koja će u konačnici omogućiti preciznije shvatanje pojedinih povijesnih fenomena kroz duži vremenski kontinuitet. Istovremeno to nije pisanje historije samo jednog od bh. naroda, nego velikim dijelom ima karakter pisanja historije Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do najnovijeg doba.

Djelo profesora Imamovića pod nazivom *Knjige i zbivanja* (2008) najbolje prikazuje uloženi višedecenijski naučni trud. Ovo djelo svjedoči o tome da autor svoj naučni interes nikada nije ograničavao na historiju Bosne i Hercegovine, a istovremeno i činjenicu da se nikada nije ograničavao samo na pravo ili historiju u užem smislu te riječi. U tome se prepoznaje i njegov razvijen osjećaj za potrebu praćenja savremenih zahtjeva multidisciplinarnosti u istraživanju i pisanju.

Profesor Imamović je autor i koautor više od 30 knjiga, a među njima su svakako najznačajnije: *Bosanski Ustav, Bošnjaci u emigraciji, Muslimani i bošnjaštvo, Ekonomski genocid nad Muslimanima, Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja drugog svjetskog rata...* Bio je urednik i član redakcije više časopisa: “Gledišta”, “Pregled”, “Survey”, “Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu”, “Ljudska prava” itd., te niza objavljenih enciklopedija. Njegovi radovi prevedeni su i objavljivani na engleskom, njemačkom, španskom, albanskom, turskom, arapskom i perzijskom jeziku. Njegova djela i radovi afirmativno su prikazivani kako u domaćim tako i inostranim naučnim časopisima (“American Historical Review”, “Nationalities Papers” i dr.).

Za svoj rad dobio je više društvenih priznanja, među kojima su nagrade “Veselin Masleša” (1987), zatim Šestoaprilaska nagrada Grada Sarajeva za djelo *Historija Bošnjaka* (1998), Povelja Univerziteta u Sarajevu povodom 50 godina osnivanja i rada (1999), te “Preporodova” nagrada za nauku (2003). Na XVI međunarodnom sajmu knjiga i učila (Sarajevo, 2004) dodijeljena mu je nagrada u kategoriji “Najbolja stručna knjiga” za djelo *Historija države i prava BiH*. Dvije godine kasnije, na XVIII međunarodnom sajmu knjiga i učila (Sarajevo, 2006) dobio je plaketu za najbolji izdavački projekat za djelo *Bosnia and Herzegovina: evolution of its political and legal institutions*. Od Udruženja izdavača i knjižara Bosne i Hercegovine proglašen je najboljim autorom u 2008. godini za djelo *Knjige i zbivanja*.

Bibliografija i biografija, bremenita brojnim knjigama, člancima, studijama, raspravama i sudjelovanjima profesora Imamovića na međunarodnim skupovima, zahtijevali bi puno više prostora nego li je slučaj u ovoj prigodnoj riječi sjećanja. Napomenut ćemo da su o njegovom naučnom radu i doprinosu održana dva naučna skupa: prvi u Gradačcu 2009. godine u organizaciji JU Biblioteka “Alija Isaković” i Instituta za istoriju Sarajevo, kojim je obilježio 45 godina svog naučnog i publicističkog rada, i drugi skup, povodom 50 godina naučnog rada, održan u Tuzli 2014. godine.

Svoj bibliotečki fond profesor Imamović je donirao svom rodnom gradu i danas je na raspolaganju u JU Biblioteka “Alija Isaković” u Gradačcu. Njegove kolege su pokrenule i inicijativu za osnivanje fondacije koja će nositi ime Mustafe Imamovića. Zamišljeno je da korisnici budu magistranti i doktoranti postdiplomskih studija u cijeloj Bosni i Hercegovini.

Profesor Imamović je na najbolji način intelektualno afirmirao Bosnu i Hercegovinu i njenu državnu, pravnu i političku historiju. Zbog toga i jeste jedan od najplodnijih i najcitiranijih autora iz sfere društvenih i humanističkih nauka u Bosni i Hercegovini. Radovi profesora Imamovića sigurno će narednim generacijama biti inspiracija i putokaz u njihovim istraživanjima, ali i kvalitetan metodološki i naučni uzus kojeg se velikim dijelom mogu pridržavati.

Igor Mišković